



Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. lapkričio 19 d.
(OR. en)

14055/1/19
REV 1

COMPET 736
MI 786
IND 289

PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės

kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 14055/19

Dalykas: Europos konkurencingumo išorės dimensija

Siekiant pasirengti 2019 m. lapkričio 28 d. įvyksiančiam Konkurencingumo tarybos posėdžiui, delegacijoms priede pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės parengtas pranešimas dėl Europos konkurencingumo išorės dimensijos.

Europos konkurencingumo išorės dimensija
Konkurencingumo taryba (vidaus rinka ir pramonė)

2019 m. lapkričio 28 d.

1. ES, kaip pasaulio mastu susieta ekonomika ir didžiausia pasaulyje laisvosios prekybos zona, susiduria su precedento neturinčia naujų uždavinių ir didžiųjų tendencijų gausa. Šie uždaviniai ir tendencijos įvairūs – pradedant nuo pasaulinės prekybos sulėtėjimo ir baigiant ardomosios skaitmeninės transformacijos ir klimato kaitos iššūkiais. Be to, dėl pastarojo meto pokyčių didžiųjų galių dinamikoje, ES santykiai su kitais didžiais prekybos blokais, ypač su Kinija ir Jungtinėmis Amerikos Valstijomis (JAV), tapo sudėtingesni. Visų pirma tai, kad nesudaromos vienodos sąlygos, yra problema, kurią ES turėtų spręsti veiksmingai.
2. Europos pramonės ir verslo įmonių gebėjimas sėkmingai konkuruoti pasaulinėse rinkose ir jų galimybės patekti į pasaulines vertės grandines yra svarbiausios sąlygos siekiant tvaraus Europos augimo ir konkurencingumo. Todėl turėtume užtikrinti, kad Europa pirmautų ateities technologijų, inovacijų ir tvarumo srityse, tuo pačiu, atsižvelgdami į ateities perspektyvas, remtume strateginį savarankiškumą. Tai taip pat reiškia, kad pramonės šakos ir įmonės turi būti aplinkos atžvilgiu atsakingos ir socialiai atsakingos.
3. Yra du aspektai, susiję su Europos išorės konkurencingumu. Pirma, turime užtikrinti, kad mūsų vidaus rinkos būtų konkurencingos, turėtume gebėjimų diegti inovacijas, pakankamai įgūdžių, būtų sudarytos vienodos sąlygos Europos rinkose ir o verslo aplinka būtų palanki įmonėms didinti investicijų mastą ir jas pritraukti. Šios būtinos sąlygos glaudžiai susijusios su Europos ekonomikos augimo politika ir Suomijos pirmininkavimo dokumente pateiktomis vizijomis: *Tvaraus ekonomikos augimo vizija*. Antra, labai svarbu turėti galimybę užtikrinti vienodas veiklos sąlygas visame pasaulyje Europos pramonei ir įmonėms.

4. Šiame dokumente daugiausia dėmesio skiriama pastarajam ES išorės konkurencingumo aspektui, t. y. vienodų sąlygų visame pasaulyje užtikrinimui, kad Europos pramonės šakos ir įmonės, įskaitant MVI, galėtų patekti į pasaulines rinkas, kuo labiau padidinti savo vertės kūrimą, taip pat remti vertės grandinių kūrimą ir plėtojimą bei jų integraciją į pasaulinius vertės kūrimo tinklus.
5. Vienodas veiklos sąlygas pasaulinėse rinkose labai veikia šios didžiosios tendencijos:
 - klimato kaita ir perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos,
 - skaitmeninė transformacija ir naujos technologijos, taip pat jų poveikis vienodoms sąlygoms, ypač interneto platformų ekonomikoje,
 - rinką iškreipianti praktika, kurią taiko trečiosios šalys, teikiančios nesąžiningą pranašumą savo įmonėms, pavyzdžiui, valstybės pagalbą, ir ribojančios užsienio įmonių patekimą į rinką.

Klimato kaita ir perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos

6. Klimato kaita turi didžiulį poveikį pasaulio ekonomikai. Tai iššūkis, tačiau Europos pasaulinio konkurencingumo prasme jis taip pat turėtų būti vertinamas kaip pozityvi galimybė. Daugeliu atvejų tie, kurie greičiausiai imsis veiksmų, ir turės pranašumą formuojant ir užkariaujant sparčiai besivystančią rinką. Todėl ES turėtų parengti išsamų ir nuoseklų planą, kaip ankstyvame etape įgyti rinkose pirmaujančią vaidmenį, susijusį su perėjimu prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos.
7. Novatoriškos neutralaus poveikio klimatui technologijos ir sprendimai artimoje ateityje bus labai paklausūs pasaulinėse rinkose. Europa turėtų būti pirmoji diegianti šias technologijas ir dėti visas pastangas, kad būtų kuriami Europos standartai, kuriuos rinka priims kaip visuotinius standartus. Šias pastangas turėtų remti privačiosios ir viešosios investicijos į inovacijas ir technologijas, taip pat ateities perspektyvomis paremtas reguliavimas ir standartai. Tokiu būdu būtų sudarytos sąlygos socialiniu ir ekonominiu požiūriu perspektyviam ir teisingam perėjimui, o tai sukurtų konkurencinį pranašumą Europos švariai pramonei.

Skaitmeninė transformacija ir naujos technologijos, taip pat jų poveikis vienodoms sąlygoms, ypač interneto platformų ekonomikoje

8. Siekdama didinti savo našumą ir konkurencingumą pasaulio rinkose, ES turi būti lyderė skaitmeninės ekonomikos vystymo srityje. Tai nelengva užduotis, nes kiti didieji prekybos blokai daugelyje verslo sričių yra pralenkę ES kai kurių labai svarbių skaitmeninių technologijų ir sprendimų kūrimo ir ypač jų komercializacijos srityse.
9. Tai visų pirma pasakytina apie interneto platformų ekonomiką, nes pasaulio ir Europos rinkose dominuoja keletas neeuropinių įmonių–platformų. Jų ypač tvirta padėtis rinkoje didele dalimi yra pagrįsta jų gebėjimu surinkti, derinti ir valdyti milžinišką duomenų kiekį taip, kad jos galėtų teikti visiškai naujų tipų paslaugas įmonėms ir vartotojams. Dėl to sukuriamas ciklas, kuriame šios didelės įmonės–platformos tampa vis labiau vyraujančios, o konkurentams gali būti trukdoma ar netgi neleidžiama patekti į rinką, arba kitų sektorių įmonių veikla tam tikruose sektoriuose gali labai priklausyti nuo šių didžiųjų interneto platformų elgesio.
10. Atsižvelgiant į tai, itin svarbu, kad ES galėtų įsikišti, jeigu didelės internetinės įmonės–platformos užsiima žalinga praktika, veikdamos Europos rinkose. Turėtume toliau formuluoti įvairius politinius sprendimus, kuriais šis klausimas gali būti sprendžiamas, ir vertinti, ar šios esamos politikos priemonės atitinka savo paskirtį. Pavyzdžiui, konkurencijos taisyklės pasirodė esančios veiksmingos ir galingos kontroliuojant dominuojančių įmonių elgesį rinkoje arba uždraudžiant susijungimus, kenkiančius konkurencijai Europos rinkoje. Reikėtų toliau nagrinėti, ar vien tik ES konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimo pakanka sprendžiant skaitmeninių platformų ekonomikos klausimus. Be to, būtų svarbu išsiaiškinti, ar galime pasiūlyti ir ar reikia naujų politikos priemonių, kuriomis remiantis būtų galima įsikišti reaguojant į interneto platformų žalingą elgesį, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ES.

11. Daugeliui įmonių duomenys tapo vertingu ištekliu, sudarančiu jų verslo funkcionavimo pagrindą. Be to, kaip jau minėta, tvirtos pozicijos užėmimas prieigos prie duomenų ir duomenų tvarkymo srityje tapo veiksminga priemone užsitikrinant dominuojančią padėtį rinkoje. ES turėtų parengti išsamias veiksmų gaires dėl reguliavimo sistemos kūrimo duomenų ir sąžiningo bei novatoriško duomenų naudojimo ir pakartotinio naudojimo srityse siekiant kuo labiau padidinti naudą, pavyzdžiui, susijusią su dalijimusi duomenimis, ir užtikrinti MVĮ prieigą prie duomenų. Tam, be kita ko, būtinas aiškumas, kokių konkrečių duomenų išteklių reikia konkretiems subjektams, ir kokiam konkurenciją stiprinančiam tikslui. Novatoriškas nuoseklus požiūris į duomenų politiką taip pat galėtų paspartinti dirbtinio intelekto kūrimą ir diegimą ES.

Rinką iškreipianti praktika, kurią taiko trečiosios šalys, teikiančios nesąžiningą pranašumą savo įmonėms, pavyzdžiui, valstybės pagalba, ir ribojančios užsienio įmonių patekimą į rinką

12. Turima žinių, kad tam tikros didelę ekonominę galią turinčios trečiosios šalys aktyviai kišasi į rinkų funkcionavimą, suteikdamos savo įmonėms lengvatą, kuriomis iškraipoma konkurencija ir sudaromos nevienodos sąlygos. Tokių veiksmų pavyzdžiai yra valstybės subsidijos arba užsienio įmonių patekimo į rinką ribojimas.
13. Dėl tokio elgesio susidarė padėtis, kai ES turi laikytis tvirtesnės pozicijos ir imtis iniciatyvos propaguodama ES įmonių interesus. Konkurencija grindžiama atvira prekyba ir aktyvumas inovacijų srityje yra labai svarbūs skatinant ekonomikos augimą ir konkurencingumą. Atviros rinkos nuolat įrodo esančios veiksmingesnės ir atsparesnės krizėms nei ekonomikos sistemos, pasižyminčios dideliais barjeriais ir apribojimais. Todėl ES turi aktyviai skatinti sudaryti vienodas sąlygas tiek savo viduje, tiek visame pasaulyje ir toliau propaguoti atvirumą, skaidrumą ir daugiašališkomis taisyklėmis pagrįstą prekybos sistemą. Be to, skubiai reikia bendrų pasaulinių standartų, susijusių su eksporto kreditais. ES turėtų ir toliau aktyviai skatinti procesą Tarptautinėje eksporto kreditų darbo grupėje (TDG), kad būtų užtikrintas pranešimas apie eksporto kreditus ir skaidrumas atskirų projektų lygmeniu.

14. Akivaizdu, kad patekimo į pasaulio rinkas problemos pirmiausia turėtų būti sprendžiamos prekybos politikos priemonėmis. Tačiau, jei šios priemonės pasirodys netinkamos dėl kitos šalies nenoro spręsti šią problemą, turėtume būti pasirengę apsvarstyti kitas galimybes stiprinti vienodas sąlygas ES konkurencingumui didinti, kad tai būtų naudinga Europos pramonei ir įmonėms. Tokios priemonės turėtų atitikti šiuos reikalavimus: ES turi galėti vienašališkai priimti sprendimą dėl veiksmų ir juos vykdyti, ir šie veiksmai neturi neigiamai paveikti rinkos atvirumo ir Europos rinkos arba Europos pramonės ar įmonių funkcionavimo. Svarbu pažymėti, kad atsižvelgiant į tai, kad šiuos veiksmus vienašališkai vykdytų ES, jais būtų reaguojama tik į tą nesąžiningą praktiką, kuri iškreipia vienodas veiklos sąlygas Europos rinkoje.
15. Tam tikrų šalių nesąžiningas elgesys ir nustatytos nevienodos sąlygos susilaukė daug dėmesio ir tai laikoma viena iš pagrindinių kliūčių Europos konkurencingumui ir augimui. Daug valstybių narių jau išreiškė susirūpinimą dėl šios sudėtingos padėties. Kai kurios valstybės narės mano, kad vienodos sąlygos galėtų būti atkurtos sušvelninant ES konkurencijos taisykles siekiant konkuruoti pasaulio rinkose. Kita vertus, yra valstybių narių, kurios pabrėžia, kad labai svarbu yra rinkų atvirumas ir konkurencijos Europos rinkose gyvybingumas, kurių naudą galiausiai pajunta Europos įmonės ir vartotojai. Jos laikosi nuomonės, kad trečiųjų šalių bendrovės yra laukiamos Europos rinkose, tačiau joms turėtų būti taikomos tokios pat taisyklės, kaip ir Europos įmonėms. Valstybių narių pastabos ir šių nuomonių argumentai yra vertingi, nes jais prisidedama prie tolesnių diskusijų.

16. ES turi visas galimybes sėkmingai konkuruoti pasaulinėje rinkoje ir užimti lyderės pozicijas pasaulinėse rinkose, taip pat ir kaip atviros prekybos gynėja. Tačiau turime pripažinti, kad kai kurie geopolitiniai pokyčiai gali būti ilgalaikiai, o ES turi ir toliau aktyviai veikti ir greitai reaguoti į naujausius pokyčius ir šių pokyčių poveikį. Tam reikia naujų įgūdžių, taip pat investicijų į švietimą, nuolatinį mokymąsi, perkvalifikavimą, kvalifikacijos kėlimą. ES turi išlikti vieninga ir veikti ryžtingai, kad galėtų atremti iššūkius ir transformuoti juos į sėkmę.

Klausimas:

Koks būtų geriausias ES politikos ir priemonių, kuriomis galime užtikrinti vienodas sąlygas mūsų įmonėms, derinys?
